

AUREL A. MUREŞIANU REPERE BIOGRAFICE

Alexandru ŞERBAN

Între numerosii fii ai Tării Bârsei care ar merita o mai bună cunoaștere din partea generațiilor actuale se numără și Aurel A. Mureșianu, istoric și publicist. Pe baza acestui considerent, dar având în vedere și faptul că opera sa a început să fie cunoscută, lucrarea de față își propune să relevă, foarte pe scurt, unele repere din viața intelectualului brașovean. Demersul nostru a fost ușurat de elementele de biografie care au fost strânse de Joe Gherman, de referirile autobiografice ale lui A. A. Mureșianu, de diverse alte documente aflate în Arhiva Casei Mureșenilor, precum și în fondul "Aurel A. Mureșianu" de la Biblioteca Județeană Brașov.

Aurel A. Mureșianu s-a născut în Brașov, la 15 iulie 1889, ca fiu al dr. Aurel Mureșianu (1847-1909), considerat primul jurnalist profesionist român din Ardeal, conducător al "Gazetei Transilvaniei", apărător al drepturilor românilor ardeleni, și al Elenei Mureșianu (1862-1924), născută Popovici, una "dintre primele românce de atunci cu studii academice" de arte plastice la Viena.¹

Educația școlară a lui Aurel A. a început cu lecții particulare, fiind înscris la școala românească doar din clasa a treia. În paralel, a beneficiat de pregătire particulară în limba franceză și, de la 14 ani, de educație în germană, deoarece tatăl său îl înscrise în liceul "Honterus", unde a studiat 2 ani. Bacalaureatul l-a luat la liceul românesc.² În timpul liceului s-a produs și debutul său literar. La 16 ani a scris în "Gazeta Transilvaniei" impresii de călătorie din Italia, de asemenea câteva traduceri din Goethe, care au apărut în "Floarea darurilor" a lui Nicolae Iorga.³

În 1907 Tânărul brașovean s-a înscris la Universitatea din Leipzig, unde a urmat cursurile de istorie și de filosofie, de asemenea a studiat filologia cu profesorul Weigand.⁴ După terminarea studiilor în Germania, Aurel A. și-a satisfăcut stagiu militar de un an la "Școala de artillerie a ofițerilor de rezervă" din Sibiu.⁵ La ieșirea din armată, intelectualul brașovean s-a orientat spre Paris, unde s-a înscris la "Școala de Științe Politice", în cadrul căreia a studiat istoria, diplomația și, se pare, și dreptul timp de doi ani, până la izbucnirea primului război mondial.⁶

Evenimentul respectiv a însemnat pentru Aurel A. întreruperea studiilor și încorporarea în armata austro-ungară ca ofițer de rezervă, calitate în care s-a situat mai ales în spatele frontului, la Târgu Mureș, la Veszprem, în Alpi etc.⁷

În 1918, o dată cu dezintegrarea Austro-Ungariei, intelectualul brașovean a fost mobilizat în armata română, care lupta împotriva trupelor maghiare. Mai precis, făcea parte din comandamentul Diviziei a 16-a ardeleni, divizie de rezervă, din care a fost demobilizat în 1920. De la momentul respectiv până la moartea sa, survenită în 1950, Aurel A. a întreprins ocupația tradițională a familiei, publicistica. A devenit colaboratorul ziarului brașovean

"Carpații", al jurnalelor "Dimineata", "Universul", al "Anuarului de Istorie al Universității din Cluj", publicații în care a semnat articole de istorie și de literatură.

În 1929 a înființat, împreună cu profesorul Axente Banciu, revista culturală locală "Tara Bârsei", care a apărut în mod regulat timp de zece ani. De asemenea, a colaborat, între 1929 și 1931, la apariția revistelor literare brașovene "Ritmuri" și "Brașovul literar", alături de Cincinat Pavelescu.⁹

Între timp, sub aspectul stării civile, situația lui A. A. Mureșianu s-a schimbat, el căsătorindu-se cu Helene Bittner.¹⁰ În 1939 căpitanul în rezervă Aurel A. a fost mobilizat într-o unitate militară din nordul Transilvaniei, dar a reușit, ulterior, să fie numit contabil, apoi administrator al unui spital militar din Brașov. În acest timp, a colaborat la "Gazeta Transilvaniei", reapărută în 1939.

După 23 august 1944, intelectualul brașovean și-a reluat activitatea de publicist, colaborând la ziarul local nou-înființat "Brașovul", iar din 1946 la "Drum nou", jurnalul Partidului Muncitoresc Român.¹¹

Din lucrările sale menționăm doar câteva:

- *Analistul maghiar ardelean Stefan Samosközi și Mihai Viteazul*
- *Clădirea Școalei Românești din Brașov de către Popa Mihai în anul 1597*
- *Câteva dovezi vechi de viață și cultură românească la Brașov*
- *Exemple frumoase minoritare din trecut. Istoricul Iosif conte Kemeny 1795-1885*
- *Jacob Mureșianu 1812-1887*
- *Iluzia dacică*
- *Imperialismul*
- *Kossuth contra lui Ion Brătianu*
- *La împlinirea unui veac de la întemeierea Gazetei*
- *"Liberalismul" lui Ludovic Kossuth și Nicolae Bălcescu*
- *Mihai Viteazul și ideea națională, pe temeiul unui important document nou*
- *Mihail Eminescu, Aurel Mureșianu și sărbătorile de la Putna*
- *O nouă contribuție la istoria românilor în Evul Mediu*
- *Originea ceangăilor din Săcelele Brașovului*
- *Participarea femeilor române din Ardeal la procesul Memorandului*
- *Planul Regatului Daciei*
- *Problema europeană și română*
- *Refugiații politici din Principate și români brașoveni la 1848*
- *Sfărâmătorii de granițe de astăzi și de ieri*
- *Simion Bărnuț în preajma Marei Adunări Naționale de la 3/15 mai 1848*
- *Scoalele naționale centrale și Liceul A. Șaguna*
- *Teofil Frâncu*
- *Un capitol necunoscut din istoria românilor ardeleni. Românii apărători ai Brașovului în războiul cu curuții 1704-1709.¹²*

Încheiem acest succint demers menționând faptul că, în semn de apreciere a personalității, a valorii științifice a operei lui Aurel A. Mureșianu, istoricul Nicolae Iorga l-a propus ca membru corespondent al Academiei Române, ceea ce totuși nu s-a realizat, intervenind al doilea război mondial.¹³

Note:

1. Arhiva *Casei Mureșenilor*, Brașov, doc. nr. 17627 și 17743.
2. Loc. cit., doc. nr. 11682 și 17743.
3. Loc. cit., doc. nr. 14759-14763.
4. Loc. cit., doc. nr. 14770-14776 și 15268.
5. Loc. cit., doc. nr. 17743.
6. Loc. cit., doc. nr. 318-321, 11658 și 15935-15936.
7. Loc. cit., doc. nr. 17627 și 17743; Biblioteca Județeană Brașov, Colecții Speciale, fond Aurel A. Mureșianu, mss. 2570 și 2616.
8. Arhiva *Casei Mureșenilor*, Brașov, doc. nr. 17627 și 17743.
9. Loc. cit., doc. nr. 4036-4043 și 4740-4741.
10. Loc. cit., doc. nr. 17627 și 17743.
11. Loc. cit., doc. nr. 11606-11648, 14671-14678 și 15296-15350.
12. Loc. cit., doc. nr. 11960.